

EMPRESSES

FÓRMULA MAGISTRAL

Enric I. CanelaCATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR.
FACULTAT DE BIOLOGIA DE LA UB

POLÍTICA CIENTÍFICA, UNA GRAN DESCONEGUDA

La política científica és un concepte polític que no té el sentit que tenia abans. La podríem definir com la planificació científica al servei dels grans objectius de govern. Tot i això, la política científica no ha figurat explícitament gairebé mai en els programes electorals i menys encara en les accions de govern.

Un dels grans problemes de la política científica és que la majoria dels programes o accions no proporcionen resultats fins al cap d'anys, gairebé sempre en períodes més llargs que el d'una legislatura. Això fa que la majoria dels polítics, àvids de vots, releguin la política científica darrere d'altres polítiques més aparents a curt termini i sovint efímeres.

Els resultats electorals mai no depenen de la planificació estratègica. Accions mediàtiques a prop d'unes eleccions tenen més pes que no la planificació a llarg termini. Una aula ben dotada és una promesa electoral que té més interès que no un programa de formació del professorat. Millor l'aula bonica que el professor ben format? Es valora més l'aparença que el coneixement. Més els insults que els resultats.

No es fàcil desenvolupar projectes a llarg termini. Només seran possibles si qui ha de prendre la decisió final forma part de la minoria que creu que qui vol el bé del país està obligat a planificar. El que és evident és que serà difícil fer-ho amb el desconeixement complet de les eines necessàries. És un cercle viciós que afecta alguns països entre els quals, malauradament, ens trobem.

Un problema d'alguns go-

L'ús de la política científica hauria de fer convertir el coneixement en un factor de producció. ARXIU

“
Una política enfocada a la societat del coneixement hauria d'aconseguir situar en els principals llocs de responsabilitat política i tècnica un nombre de persones del màxim nivell acadèmic: doctors. És normal que la majoria dels polítics i tècnics no siguin experts en ciència, per això requereixen assessors experts per disposar d'informació científica adequada

vern, que no de la política científica, és fer sectors o compartiments, de més o menys nivell jeràrquic, per dirigir la política científica. Avui les coses han de ser completament diferents. El punt fonamental és situar l'economia del coneixement en la prioritat del nucli dur del govern perquè en la implantació de polítiques en els diferents àmbits de decisió es tingui sempre en compte que estem en la societat del coneixement.

L'ús de la política científica hauria de consistir a fer les accions necessàries per convertir el coneixement en un factor de producció, però no només això, sinó aconseguir que els ciutadans incorporin entre els seus objectius dotar-se de les eines per a la societat del coneixement. És el que han fet, des de fa molt, els països líders en innovació.

El pressupost

El pressupost públic de l'administració general de l'Estat per a R+D+I el 2017 va ser de 4.635 milions d'euros. La inversió només va ser de 1.376 milions d'euros, una taxa d'execució del 29,7%.

L'ús que es fa del concepte de política científica sovint és obsolet. Sembla que tot sigui donar un suport econòmic, més o menys intens depenent del pressupost, a la ciència i a la recerca científica. La realitat és que fallen a l'hora d'integrar-la en els grans objectius de transformació socioeconòmica.

Aquesta manera de fer política té un problema evident: els alts i baixos pressu-

postaris. Un pressupost sovint insuficient i a més empitjor per una manca d'execució. Amb tot, aquest no és el principal dels problemes. Ho és la incapacitat del governant d'entendre que les retallades que afecten el principal factor de producció, el coneixement, són una hipoteca molt gran per al futur.

LA FORMACIÓ. Posant una altra vegada un exemple doctent, endarrerir la construcció d'una aula tres anys té menys conseqüències que endarrerir tres anys l'actualització dels coneixements dels formadors. La manca de l'aula crearà incomoditats, la manca de formació del professorat tindrà conseqüències irreversibles.

Una política enfocada en la societat del coneixement hauria d'aconseguir situar en els principals llocs de responsabilitat política i tècnica un nombre de persones del màxim nivell acadèmic: doctors. És normal que la majoria dels polítics i tècnics no siguin experts en ciència, per això requereixen assessors experts per disposar d'informació científica adequada sobre els diferents aspectes de la seva acció de govern. La presència de doctors minimitza el dèficit de criteri, però no exclou la necessitat d'experts.

L'abandó de la formació científica dels que han de formar els petits és paradigmàtica. Seria molt necessari que tots els que ens dediquem a la formació, en diferents nivells, fóssim avaluats sobre la nostra capacitat formativa. No defujo la part que em pugui tocar, quant a inocular bé el pensament científic en els meus alumnes, però la responsabilitat dels que han de fer estimar el coneixement als més joves és encara molt més elevada. La política científica és també la formació infantil.

En aquest període electoral, escoltar els que es presenten ens aboca al pessimisme.